

Beleidsregels VOG NP-RP 2004

Circulaire Beleidsregels 2004 voor het beoordelen van aanvragen ter verkrijging van een verklaring omtrent het gedrag van natuurlijke personen en rechtspersonen

17 maart 2004/Nr. 5272591/DBZ/04

De Minister van Justitie besluit, gelet op artikel 28 tot en met 39 van de Wet justitiële gegevens, dat de Beleidsregels 2004 voor het beoordelen van aanvragen ter verkrijging van een verklaring omtrent het gedrag van natuurlijke personen en rechtspersonen (hierna: Beleidsregels VOG NP RP 2004), vastgesteld bij besluit van 15 maart 2004 als volgt luiden:

Deel 1 Beleid

Paragraaf 1 Inleiding

Met de inwerkingtreding van de Wet justitiële gegevens is een Centraal Orgaan Verklaring Omtrent het Gedrag (hierna: COVOG) in het leven geroepen, dat bij de Dienst Bestuurszaken van het Ministerie van Justitie is ondergebracht. Het COVOG geeft verklaringen omtrent het gedrag (hierna: VOG) af van natuurlijke personen en rechtspersonen. Onderhavige beleidsregels hebben betrekking op de inhoudelijke afweging en de administratieve procedure rondom de VOG.

Steeds vaker worden uit de maatschappij signalen afgegeven dat het wenselijk is om, alvorens werkrelaties of daarmee gelijkstaande zakelijke contacten aan te gaan, al datgene te doen wat problemen van strafrechtelijke aard zoveel mogelijk kan voorkomen. Zo zal een werkgever, alvorens iemand aan te stellen in een 'gevoelige' functie, willen weten of er al dan niet bezwaren bestaan tegen een potentiële werknemer om een bepaalde functie te vervullen. De behoefte aan inzicht in het justitiële verleden van natuurlijke en rechtspersonen¹ is tegen de achtergrond van de huidige maatschappelijke ontwikkelingen in de meeste gevallen gerechtvaardigd. Een instrument dat hier-

voor gehanteerd kan worden is de VOG. Bij een VOG-aanvraag wordt onderzoek gedaan naar het strafrechtelijk verleden van een natuurlijke persoon of rechtspersoon, waarbij het risico voor de samenleving in verband met het doel waarvoor de afgifte is gevraagd wordt gewogen. Na tevens het belang van betrokkene te hebben meegewogen, wordt verklaard of er al dan niet is gebleken van bezwaren tegen die natuurlijke persoon of rechtspersoon en wordt een VOG al dan niet afgegeven.

Deze beleidslijnen zijn van toepassing op de aanvragen voor zowel VOG natuurlijke personen (hierna: VOG NP) als VOG Rechtspersonen (hierna: VOG RP), tenzij anders is aangegeven.

Achtereenvolgens wordt behandeld:

- de ontvankelijkheid van de aanvraag voor een VOG-NP (paragraaf 2.1) en een VOG-RP (paragraaf 2.2.)
- de beoordeling van de aanvraag (paragraaf 3)
- de administratieve afhandeling van de aanvraag (paragraaf 4 en 5)
- een toelichting op de beleidsregels.

Paragraaf 2 Ontvankelijkheid van de aanvraag

Paragraaf 2.1. Voor de VOG NP

Een aanvraag voor een VOG-NP wordt niet in behandeling genomen indien een onderzoek naar het gedrag van de aanvrager kennelijk niet noodzakelijk is om, gelet op het doel van de aanvraag, een risico voor de samenleving te beperken. Of een aanvraag voor een VOG-NP ontvankelijk is, wordt door de gemeente waar de aanvraag is ingediend, getoetst. Een ontvankelijkheidstoets hoeft niet plaats te vinden voor de gevallen waarvoor een VOG-NP dwingend is voorgescreven.

Een VOG-NP is noodzakelijk en dus ontvankelijk indien deze wordt aangevraagd in verband met het aangaan van een werkrelatie. Hiervan is sprake indien een taak, opdracht of werkzaamheden worden uitgeoefend ten behoeve van een persoon of instantie die werk geeft of werknemers in

dienst heeft. Dit kan zowel betaald als onbetaald werk zijn. Zo wordt onder een werkrelatie mede verstaan het verrichten van werkzaamheden voor een vereniging of een vrijwilligersorganisatie. Daarnaast kan in sommige gevallen een VOG-NP worden aangevraagd in het kader van het lidmaatschap van een vereniging. Ook in deze gevallen wordt het doel van de aanvraag gezien in relatie tot het risico voor de samenleving.

Paragraaf 2.2. Voor de VOG RP

Een aanvraag voor een VOG-RP wordt niet in behandeling genomen indien een onderzoek naar het gedrag van de aanvrager kennelijk niet noodzakelijk is om, gelet op het doel van de aanvraag, een risico voor de samenleving te beperken. Of een aanvraag voor een VOG-RP ontvankelijk is, wordt door het COVOG getoetst. Een VOG-RP is noodzakelijk en dus ontvankelijk indien deze wordt aangevraagd in verband met het aangaan van een overeenkomst/contract waaraan een arbeidsrelatie ten grondslag ligt dan wel voor het aansluiten bij of lid worden van een brancheorganisatie, vereniging of stichting.

Paragraaf 3 Beoordeling van de aanvraag

Paragraaf 3.1. Justitiële anteceden ten

Een VOG wordt zonder meer afgegeven indien de aanvrager vier jaar voorafgaand aan het moment van toetsing (datum beoordeling van de aanvraag) niet voorkomt in de justitiële documentatie², tenzij

A. er sprake is van zedendelicten zoals bedoeld in artikel 240b tot en met artikel 250 wetboek van Strafrecht; of

B. de aanvrager in die vier jaar voorafgaand aan het moment van toetsing enige tijd in de gevangenis heeft doorgebracht

In sommige gevallen wordt voorgescreven welke termijn de aanvrager, voorafgaand aan het moment van toetsing, niet mag voorkomen in de

justitiële documentatie. In die gevallen geldt de voorgeschreven termijn.

Indien een aanvrager binnen vier jaar (dan wel binnen de in de vorige alinea bedoelde voorgeschreven termijn) voorafgaand aan het moment van toetsing wel voorkomt in de justitiële documentatie, dan ontvangt het COVOG ten behoeve van de beoordeling gegevens uit de justitiële documentatie tot twintig jaar terug. Indien er sprake is van zedendelicten, zoals bedoeld onder A, wordt langer dan twintig jaar teruggekeken.

Of er sprake is van relevante antecedenten wordt onder meer bepaald door de relatie tussen de strafbare feiten en de functie/taak/opdracht die door betrokkene vervuld gaat worden.

Ook wanneer er sprake is van een reeks van veroordelingen of betalingen aan de staat (transacties) voor feiten die niet rechtstreeks in verband staan met de functie/taak/opdracht, maar wel een indruk geven van de integriteit van betrokkene kan de verklaring worden geweigerd indien er sprake is van een risico voor de samenleving (rode draadcriterium).

Ook feiten en omstandigheden die ten grondslag liggen aan een dagvaarding, een kennisgeving van (niet) verdere vervolging en sepots kunnen een rol spelen bij de beoordeling van een aanvraag. Dit geldt ook voor de politieregisters, waaronder wordt verstaan opgemaakte processen-verbaal en opgemaakte (dag)rapporten.

In de situatie waarin hoger beroep of cassatie is ingesteld wordt de datum van de uitspraak in eerste aanleg als uitgangspunt genomen. Indien tussen de pleegdatum en de zitting van datum in eerste aanleg een lange periode ligt dan twee jaren dan kan dit aanleiding zijn om terug te kijken tot de pleegdatum.

Paragraaf 3.2. Objectieve en subjectieve criteria

Paragraaf 3.2.1. Inleiding

Bij de beoordeling spelen het objectieve criterium en het subjectieve criterium een rol.

Als basis van beide criteria wordt uitgegaan van de gegevens uit de justitiële documentatie en de politieke gegevens. Voor de aanvraag voor rechtspersonen kunnen daarnaast de gegevens uit de documentatie vennootschappen³ worden geraadpleegd.

Vervolgens worden deze feiten en omstandigheden afgezet tegen het doel van de aanvraag en de vraag welk risico voor de samenleving aanwezig is. Bij deze afweging wordt de vraag gesteld in hoeverre de herhaling van dat bepaalde strafbare feit een behoorlijke taakuitoefening in zijn algemeenheid zou verhinderen. Dit betreft het objectieve criterium. Als subjectief criterium speelt bij de VOG-NP het eventuele advies van de burgemeester een rol, als ook de inlichtingen van het openbaar ministerie en de reclassering. Deze laatste bronnen kunnen ook voor de VOG-RP worden bevraagd.

Paragraaf 3.2.2. De objectieve criteria

De afgifte van een VOG wordt geweigerd indien in het justitiële documentatieregister met betrekking tot de aanvrager een strafbaar feit is vermeld, dat, indien herhaald en gelet op het risico voor de samenleving en de overige omstandigheden van het geval een belemmering kan vormen voor een behoorlijke uitoefening van de taak of de bezigheden waarvoor de VOG wordt gevraagd.

Het criterium bestaat uit een aantal elementen:

1. strafbaar feit
2. indien herhaald
3. risico voor de samenleving
4. een belemmering vormen voor een behoorlijke uitoefening van de taak of bezigheden.

ad 1 De strafbare feiten die voorkomen in de justitiële documentatie op naam van de aanvrager of die betrekking hebben op de rechtspersonen of daarmee gelijk gestelde organisaties worden meegenomen bij de beoordeling. Indien een aanvraag wordt gedaan ten behoeve van een rechtspersoon worden de gegevens met betrekking tot strafbare feiten op naam van de rechtspersoon en ieder van de bestuurders, vennoten, maten of beheerders van die rechtspersoon meegenomen.

Het gaat erom dat een bepaald strafbaar feit op het strafblad van de aanvrager voorkomt.

Opdat de VOG een uiterst betrouwbaar beeld dient te geven over de integriteit van betrokkene kunnen ook gegevens uit het politieregister in het oordeel worden betrokken. In het politieregister kan 'zachte' informatie aanwezig zijn, die niet of

niet voldoende onderbouwde strafrechtelijke relevante informatie bevat. Het gaat hier om opgemaakte processen-verbaal en (dag)rapporten. Hoe zwaar dergelijke informatie en in welke gevallen deze meeweegt is afhankelijk van de omstandigheden.

ad 2 Met 'indien herhaald' wordt niet bedoeld dat beoordeeld wordt of recidive waarschijnlijk is. Bezien moet worden of het gepleegde feit op zichzelf en afgezien van de persoon van de aanvrager, nogmaals gepleegd, een behoorlijke uitoefening zou verhinderen, omdat daarbij een risico voor de samenleving ontstaat. Indien een delict op zichzelf de behoorlijke uitoefening in de weg zou staan omdat daarbij een risico voor de samenleving ontstaat wordt de verklaring alleen dan afgegeven indien er sprake is van bijzondere omstandigheden.

ad 3 De verhindering van de behoorlijke uitoefening van de taak of bezigheden wordt gerelateerd aan het risico voor de samenleving dat daardoor ontstaat. Het risico voor de samenleving is onderverdeeld in risico's voor:

- (a) informatie (het omgaan met gevoelige informatie, het kunnen raadplegen en/of bewerken van vertrouwelijke gegevens die zijn opgenomen in bepaalde systemen),
- (b) geld (het omgaan met contante en girale waarden, het hebben van budgetbevoegdheid),
- (c) goederen (het verschaffen, aanschaffen, beheren, laden en lossen, inpakken en opslaan van goederen),
- (d) diensten (het verlenen van diensten zoals advisering, beveiliging, schoonmaak en catering e.d.),
- (e) zakelijke relaties (contacten hebben met leveranciers, aanbestedingen doen, het beslissen over offertes en het doen van onderhandelingen),
- (f) proces (het instellen, monteren, repareren, onderhouden, ombouwen, en het werken met dan wel het bedienen van productiemachines c.q. apparaten en voertuigen),
- (g) aansturen organisatie (in de positie van manager, bedrijfsleider, beheerder of eigenaar van een onderneming)
- (h) personen (het belast zijn met de zorg voor het welzijn van kwetsbare groeperingen of personen in de samenleving).

In het algemene screeningsprofiel en de specifieke screeningsprofielen

(bijlage A) is uitgewerkt welke risico's bestaan voor de a t/m h genoemde gebieden.

ad 4 Of een bepaald strafbaar feit, naast een risico voor de samenleving, tevens een belemmering vormt voor de behoorlijke uitoefening van de taak of bezigheden, heeft alles te maken met de relatie van het strafbare feit en de functie/taak/opdracht die betrokkene gaat vervullen.

Paragraaf 3.2.3. De subjectieve criteria

Indien sprake is van een aanvraag van een VOG NP, kan de burgemeester binnen tien dagen na de dag waarop bij hem de aanvraag is ingediend het COVOG adviseren over de bijzondere omstandigheden in zijn gemeente, voor zover deze van belang zijn voor de beoordeling van de aanvraag. Dit geldt niet bij een aanvraag voor een VOG RP. Het advies van de burgemeester is niet bindend en betreft de beoordeling van de lokale omstandigheden in het concrete geval. Het advies van de burgemeester wordt door het COVOG bij de besluitvorming betrokken, doch het advies behoeft niet te worden opgevolgd. De omstandigheden hebben slechts een corrigerende functie voor het concrete geval. Een advies is alleen van belang in het geval relevante antecedenten zijn aangetroffen. Voor een goede oordeelsvorming en bij twijfel kan informatie worden ingewonnen bij zowel het openbaar ministerie als de instellingen die bevoegd zijn reclasseringswerkzaamheden te verrichten. Het laatstgenoemde geldt tevens voor een aanvraag van een VOG RP.

Andere omstandigheden die door het COVOG worden meegewogen zijn: de leeftijd van de aanvrager en diens burgerlijke staat, de leeftijd van de aanvrager ten tijde van het plegen van het strafbare feit, de zwaarte van het delict (misdrijf of overtreding) en de wijze waarop de strafzaak is afgedaan (bijv. veroordeling, voorwaardelijke straf, boete, ontslag van alle rechtsvervolging en soort sepot), maar ook de vraag in hoeverre recidive waarschijnlijk is. Niet alleen de hoeveelheid antecedenten en de periode tussen de verschillende antecedenten spelen een rol, maar ook het tijdsverloop van het antecedent is relevant. De omstandigheden waaron-

der het strafbare feit heeft plaatsgevonden is alleen relevant indien COVOG niet tot een goede oordeelsvorming kan komen en twijfel heeft over de vraag of een VOG kan worden afgegeven.

Het COVOG komt pas tot zijn definitieve oordeel nadat ook de belangen van betrokkene bij de afweging zijn meegenomen.

Deel 2 Administratieve afhandeling

Paragraaf 4 Administratieve afhandeling van een verklaring omtrent het gedrag natuurlijke personen

Paragraaf 4.1. Indienen van een aanvraag voor een VOG-NP

Voor het aanvragen van een VOG-NP moet gebruik worden gemaakt van het daartoe bestemde aanvraagformulier VOG-NP.

De aanvraag voor de VOG-NP wordt persoonlijk, of door diens gemachtigde ingediend bij de gemeente waar de aanvrager, al dan niet actueel, in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) is ingeschreven. Het is aan de aanvrager om aannemelijk te maken dat hij niet in staat is persoonlijk aan de balie van het gemeentehuis te verschijnen. Dit geldt ook indien de aanvrager in het buitenland verblijft. Indien geen sprake is van een inschrijving in de GBA wordt de aanvraag rechtstreeks bij het COVOG aan de balie in Den Haag ingediend. De aanvraag wordt ingediend door de aanvrager persoonlijk of door diens gemachtigde.

In alle gevallen dient de aanvrager of diens gemachtigde zich te legitimeren door middel van een geldig legitimatiebewijs. Indien de aanvraag door een gemachtigde wordt ingediend, dient bij de aanvraag een duidelijk leesbare kopie van een geldig paspoort te zijn gevoegd. De gemeente draagt zorg voor de controle van de gegevens en voor een onmiddellijke (electronische) doorzending aan het COVOG.

Paragraaf 4.2. Afhandeling van aanvragen voor een VOG-NP

Voor een voortvarende administratieve afhandeling is het van belang dat het aanvraagformulier volledig en correct is ingevuld en ondertekend door de aanvrager én de werkgever. Is het bovenstaande niet het geval,

dan wordt de aanvraag eenmalig geretourneerd aan de aanvrager met het verzoek de tekortkomingen te herstellen. Hierdoor kan de behandeling van de aanvraag langere tijd in beslag nemen. Formeel wordt de aanvraag opgeschort totdat de informatie is ontvangen. De aanvraag wordt buiten behandeling gesteld wanneer de vereiste gegevens niet binnen de door het COVOG gestelde termijn worden aangeleverd (artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht). De termijn waarbinnen betrokkene wordt geacht te reageren, wordt in de brief, waarin wordt verzocht de tekortkomingen te herstellen, aangegeven. Betrokkene wordt van een buiten behandelingstelling schriftelijk in kennis gesteld. Het is vervolgens mogelijk rechtsmiddelen aan te wenden.

Uitzondering op het volledig invullen: Wanneer op het aanvraagformulier onder de rubriek 'Organisatie/instelling' een specifiek screeningsprofiel is aangekruist, kan het invullen van de functieaspecten achterwege blijven.

Paragraaf 4.3. Afhandeling van spoed aanvragen voor een VOG-NP

In uitzonderingsgevallen kan aanspraak gemaakt worden op een spoedprocedure voor de aanvragen van een VOG NP. Een aanvraag wordt alleen met spoed afgehandeld wanneer er geen antecedenten zijn aangetroffen. In dat geval is de termijn waarbinnen de VOG-NP wordt afgegeven vastgesteld op maximaal vijf werkdagen. Wanneer er wel sprake is van antecedenten, wordt de spoedaanvraag in een 'reguliere' aanvraag omgezet. Dat wil zeggen dat dan de wettelijke termijn van maximaal vier weken, waarbinnen de VOG-NP dient te zijn afgegeven, van toepassing wordt. Op dat moment is het namelijk noodzakelijk geworden om nader onderzoek te verrichten naar de relevantie van de gevonden antecedenten.

Op grond van het volgende komt een aanvrager, mits bij de aanvraag aangetoond, voor een spoedafhandeling in aanmerking:

1. indien de aanvraag betrekking heeft op een werkgever/werkzaamheden in het buitenland
2. indien de aanvraag betrekking heeft op een adoptieprocedure in het buitenland

Aan een spoedafhandeling zijn geen extra kosten verbonden.

Paragraaf 4.4. Wijzigingen van gegevens in de aanvraagformulieren VOG-NP

Tijdens de behandeling van een aanvraag van een VOG-NP kunnen reeds verstrekte gegevens wijzigen. Wanneer de gewijzigde gegevens betrekking hebben op het doel van de aanvraag bestaat er geen mogelijkheid om de gegevens te wijzigen voordat de aanvraag is afgehandeld. Hiervan is in ieder geval sprake wanneer de wijziging betrekking heeft op:

- 1) De functie ten behoeve waarvan de VOG-NP wordt aangevraagd
- 2) De risicoaspecten die van toepassing zijn op de functie waarvoor de VOG-NP wordt aangevraagd
- 3) De GBA gegevens van de aanvrager.

In de bovenstaande gevallen dient er een nieuwe aanvraag te worden ingediend. Voor iedere nieuwe aanvraag dienen opnieuw leges te worden betaald. Er vindt geen restitutie van betaalde leges plaats.

Het is niet nodig een nieuwe aanvraag in te dienen wanneer de wijziging bijvoorbeeld betrekking heeft op mutaties in het postadres of het telefoonnummer dat op het aanvraagformulier staat vermeld. Dit zijn ondergeschikte gegevens voor de beoordeling van de aanvraag.

Paragraaf 4.5. Geldigheidsduur van de afgegeven VOG-NP

Aan de VOG-NP is geen geldigheidsduur verbonden. De VOG-NP is gekoppeld aan een specifiek doel (artikel 28 Wjg). Wanneer een VOG-NP afgegeven wordt staat op de beschikking vermeld op welk doel de VOG-NP betrekking heeft. De organisatie/instelling, die een VOG NP verlangt, dient zelf te beoordelen of het nodig is dat een werknemer periodiek een nieuwe VOG-NP moet overleggen. In sommige gevallen gelden wettelijke termijnen.

Paragraaf 5 Administratieve afhandeling van aanvragen van een Verklaring Omtrent het Gedrag voor Rechtspersonen

Paragraaf 5.1. Indienen van een aanvraag voor een VOG-RP

Een aanvraag van een VOG-RP wordt rechtstreeks bij de Minister van

Justitie (het COVOG) ingediend. Daarvoor moet gebruik worden gemaakt van de aanvraagformulieren VOG RP: A (te onderzoeken rechtspersoon), B (te onderzoeken natuurlijke persoon) en C (indiener van de aanvraag).

Paragraaf 5.2. Afhandeling van aanvragen voor een VOG-RP

Voor een voortvarende administratieve afhandeling is het van belang dat de formulieren volledig en correct zijn ingevuld en zijn ondertekend door de vertegenwoordiger van de rechtspersoon, die de aanvraag heeft ingediend. Het aanvraagformulier dient vergezeld te zijn van duidelijk leesbare kopieën van geldige paspoorten en alle voor de aanvraag vereiste bijlagen.

Is het voorgaande niet het geval dan wordt de aanvraag eenmalig geretourneerd aan de indiener van de aanvraag met het verzoek de tekortkomingen te herstellen. Hierdoor kan de behandeling van de aanvraag langere tijd in beslag nemen. Formeel wordt de aanvraag opgeschort totdat de informatie is ontvangen. De aanvraag wordt buiten behandeling gesteld wanneer de vereiste gegevens niet binnen de door het COVOG gestelde termijn worden aangeleverd (artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht). De termijn waarbinnen betrokkene wordt geacht te reageren, wordt in de brief waarin wordt verzocht de tekortkomingen te herstellen aangegeven. Betrokkene wordt van een buiten behandelingstelling schriftelijk in kennis gesteld. Het is vervolgens mogelijk rechtsmiddelen aan te wenden.

Paragraaf 5.3. Afhandeling van spoed-aanvragen voor een VOG-RP

In uitzonderingsgevallen kan aanspraak gemaakt worden op een spoedprocedure voor de aanvragen van een VOG RP. Een aanvraag wordt alleen met spoed afgehandeld wanneer er geen antecedenten zijn aangetroffen. In dat geval is de termijn waarbinnen de VOG-RP wordt afgegeven vastgesteld op maximaal vijf werkdagen. Wanneer er wel sprake is van antecedenten, wordt de spoedaanvraag in een 'reguliere' aanvraag omgezet. Dat wil zeggen dat dan de wettelijke termijn van maximaal acht weken, waarbinnen de VOG-RP dient te zijn afgegeven, van toepassing wordt. Op dat moment is het namelijk noodzakelijk geworden

om nader onderzoek te verrichten naar de relevantie van de gevonden antecedenten.

Op grond van het volgende komt de aanvrager, mits bij de aanvraag aangetoond, voor een spoedafhandeling in aanmerking:

1. indien de aanvraag betrekking heeft op een Europese aanbestedingsprocedure
2. indien de aanvraag betrekking heeft op activiteiten van de rechtspersoon in het buitenland.

Aan een spoedafhandeling zijn geen extra kosten verbonden.

Paragraaf 5.4. Wijzigingen van gegevens in de aanvraagformulieren VOG-RP

In de procedures bij het afgeven van een VOG-RP kunnen reeds verstrekte gegevens wijzigen. Wanneer de gewijzigde gegevens betrekking hebben op het doel van de aanvraag bestaat er geen mogelijkheid om de gegevens te wijzigen voordat de aanvraag is afgehandeld. Hiervan is in ieder geval sprake wanneer de wijziging betrekking heeft op:

- 1) de natuurlijke personen en/of rechtspersonen die als bestuurder, vennoot, maat, beheerder en/ of vertegenwoordiger bij de rechtspersoon betrokken zijn
- 2) de GBA gegevens van de natuurlijke personen die bij de rechtspersoon betrokken zijn.

In de bovenstaande gevallen dient er een nieuwe aanvraag te worden ingediend. Voor iedere nieuwe aanvraag dienen opnieuw leges te worden betaald. Er vindt geen restitutie plaats van reeds betaalde leges.

Het is niet nodig een nieuwe aanvraag in te dienen wanneer de wijziging betrekking heeft op mutaties in het postadres of het telefoonnummer dat op het aanvraagformulier staat vermeld. Dit zijn ondergeschikte gegevens voor de beoordeling van de aanvraag.

Paragraaf 5.5. Geldigheidsduur van de afgegeven VOG-RP

Aan de VOG-RP is geen geldigheidsduur verbonden. De VOG-RP is gekoppeld aan een specifiek doel (artikel 28 Wjg). Wanneer een VOG-RP afgegeven wordt staat op de beschikking vermeld op welk doel de VOG-RP betrekking heeft en welke personen zijn gescreend.

De organisatie/instelling, die een VOG RP verlangt, dient zelf te

beoordelen of het nodig is dat voor een rechtspersoon periodiek een nieuwe VOG-RP moet overleggen.

Deze beleidsregels kunnen worden aangehaald als Beleidsregels VOG NP-RP 2004. Deze circulaire treedt in werking op 1 april 2004 en zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*Den Haag, 17 maart 2004.
De Minister van Justitie,
J.P.H. Donner.*

¹ Met 'inzicht in' wordt bedoeld dat door de aanvraag van een VOG de vraag wordt beantwoord of er sprake is van bezwaren tegen een natuurlijke of rechtspersoon.

² Bij de aanvraag worden alleen die justitiële antecedenten betrokken die in Nederland bekend zijn en in de justitiële documentatie en politieregisters zijn opgenomen. Antecedenten die in het buitenland zijn gepleegd worden bij de beoordeling betrokken indien ze in Nederland zijn opgenomen in de justitiële documentatie.

³ Dit is de registratie Vennoot 1998 die bij de Dienst Bestuurszaken wordt beheerd. In deze registratie zijn onder andere gegevens opgenomen van opgerichte besloten en naamloze vennootschappen.

Toelichting

Inleiding

De huidige Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag (hierna: Wjd) was aan herziening toe in verband met het Verdrag tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, de toenmalige Wet persoonsregistraties (thans Wet bescherming persoonsgegevens), de automatisering van de justitiële documentatie en de gewenste wijziging van de regeling van de verklaring omtrent het gedrag. Al deze wijzigingen hebben geleid tot een nieuwe wet, de Wet justitiële gegevens (Staatsblad 2002, 52) (hierna: Wjg).

Op grond van de Wjg is de Minister van Justitie onder meer belast met de afgifte van verklaringen omtrent het gedrag van natuurlijke personen en rechtspersonen. Een VOG is een verklaring van de Minister van Justitie dat uit een onderzoek met betrekking tot het gedrag van de betrokken natuurlijke persoon of rechtspersoon, gelet op het risico voor de samenleving in verband met het doel waarvoor de afgifte is gevraagd en na afweging van het belang van betrokkene niet is gebleken van bezwaren tegen die natuurlijke persoon of rechtspersoon.

Namens de Minister wordt dit onder-

zoek verricht door het Centraal Orgaan Verklaringen omtrent het gedrag (hierna COVOG) van de Dienst Bestuurszaken (hierna DBz). Dit heeft ook te maken met het feit dat bij DBz reeds meerdere integriteitsbeoordelingen plaatsvinden, zoals de vergunningverlening voor particuliere beveiligingsorganisaties, de verklaring van geen bezwaar bij de oprichting van besloten en naamloze vennootschappen, de vergunningverlening op grond van de Wet wapens en munitie en de advisering in het kader van de Wet BIBOB.

Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur. De verwachting is dat daardoor het vertrouwen in het instrument VOG wordt verbeterd.

Met de vorige regeling omtrent de VOG is een aantal verschillen op te noemen.

Ten eerste is het naast de VOG voor natuurlijke personen, ook mogelijk een VOG voor een rechtspersoon aan te vragen. Integriteitsbeoordelingen spelen ook een rol bij zakelijke verhoudingen waarbij rechtspersonen zijn betrokken. De screening die plaatsvindt is een andere dan de screening die bijvoorbeeld plaatsvindt bij de oprichting van vennootschappen of de screening die plaatsvindt wanneer een Bibob-advies wordt aangevraagd. Een in het oog springend verschil is bijvoorbeeld het feit dat bij een VOG-RP financiële antecedenten geen rol spelen. Dit kan bij de verklaring van geen bezwaar bij de oprichting van vennootschappen een reden zijn om de verklaring te weigeren. Bij een Bibob-advies worden bijvoorbeeld veel meer bronnen (bijv. gegevens van bijzondere opsporingsdiensten, fiscale gegevens en gegevens van uitvoeringsinstellingen van sociale verzekeringen) geraadpleegd dan bij een VOG RP. Voorts is een Bibob-advies altijd bestemd voor een bestuursorgaan, terwijl een VOG-RP ook in het handelsverkeer een rol kan spelen.

Ten tweede is het nieuw dat de verklaringen thans centraal worden afgegeven. Dit tweede verschil met de vorige regeling heeft een aantal voordelen ten opzichte van de centrale afgifte door de burgemeesters. Enerzijds omdat de beoordeling en afweging van justitiële en politieke gegevens van een dergelijke verklaring veel meer aansluit bij de taken van de Minister van Justitie. Een burgemees-

ter wordt immers niet dagelijks geconfronteerd met een dergelijke afweging. En anderzijds omdat thans centraal wordt beoordeeld of het doel waarvoor de verklaring wordt aangevraagd van voldoende maatschappelijk gewicht is om een VOG af te geven.

En ten derde heeft het COVOG meer gegevens tot haar beschikking om een aanvraag te beoordelen. Naast de gegevens uit de volledige (algemene en strafrechtelijke) justitiële documentatie (voorheen ontvingen de burgemeesters alleen gegevens uit het strafregister) mogen ook de politieregisters worden geraadpleegd.

In deze beleidsregels wordt aangegeven op welke wijze de beoordeling plaatsvindt van een aanvraag om een VOG en op welke wijze de administratieve afhandeling is ingericht.

Paragraafsgewijs

Deel 1 Beleid

Paragraaf 1 Inleiding

Gevoelige functies, die aanleiding geven tot de aanvraag van een VOG-NP zijn bijvoorbeeld de volgende functies: inschrijving tot advocaat, benoembaarheid tot notaris, benoembaarheid vereiste als docent dan wel als vereiste voor het geven van onderwijs, een aanstelling tot rijksambtenaar en reclasseringswerkers. Andere gevoelige functies zijn bijvoorbeeld functies waarbij met kinderen wordt gewerkt, zoals in kinderdagverblijven of bij de scouting. Het is voorstelbaar dat medewerkers van zo'n kinderdagverblijf en begeleiders van de scouting een VOG moeten kunnen overleggen, in verband met mogelijk gepleegde zedendelicten.

Als werkgever wil je bijv. weten of er tegen het benoemen van iemand tot buitengewoon opsporingsambtenaar bezwaren bestaan. In het geval er bezwaren bestaan betekent dat dat hij strafbare feiten op zijn naam heeft staan, die in verband staan met de uitoefening van de functie van buitengewoon opsporingsambtenaar. In een dergelijke situatie kan er vervolgens gevaar bestaan voor omkoping en/of afpersing, dan wel dat de veiligheid en gezondheid van personen in gevaar kan worden gebracht. Ook een directeur van een school wil weten of er bezwaren bestaan iemand

aan te stellen als leerkracht. Een leraar komt immers in aanraking met kwetsbare groeperingen of personen zoals kinderen. Deze kwetsbaren behoeven (op dat moment) in de samenleving bescherming.

Ook opdrachtgevers kunnen er baat bij hebben te weten dat ze in zee gaan met een betrouwbare aannemer. Er kan bijvoorbeeld een risico bestaan van prijsafspraken, belasting-fraude of verduistering van gelden. In deze drie gevallen kan er, afhankelijk van de strafbare feiten, een risico voor de samenleving bestaan en kan het aan een behoorlijke uitoefening van de taak/opdracht in de weg staan.

Paragraaf 2.1 en 2.2 Ontvankelijkheid van de aanvraag

Onder een werkrelatie wordt mede verstaan het verrichten van werkzaamheden voor een vereniging of een vrijwilligersorganisatie, denk bijvoorbeeld aan het vervullen van bestuursfuncties. In deze situatie kan het risico voor de samenleving bijvoorbeeld bestaan uit het gevaar voor machtsmisbruik en/of afpersing. Of een aanvraag van een VOG-NP voor het lidmaatschap van een vereniging ontvankelijk is heeft te maken met de vraag of er sprake kan zijn van een risico voor de samenleving. Een lidmaatschap van een schietvereniging kan een risico voor de samenleving met zich meebrengen, aangezien je de beschikking over een vuurwapen kan krijgen.

Onder een werkrelatie wordt ook het lopen van een stage of het volgen van een bepaalde opleiding begrepen en kan een VOG-NP worden aangevraagd. In deze gevallen geldt echter ook dat het risico voor de samenleving moet worden aangegeven, hetgeen door het COVOG wordt getoetst.

Een VOG-NP is niet bedoeld voor familierechtelijke betrekkingen, zoals een vader die zijn aanstaande schoonzoon vraagt een VOG-NP te overleggen in verband met het huwelijk met zijn (minderjarige) dochter. En het is ook niet de bedoeling een VOG-NP of VOG-RP voor jezelf of voor de rechtspersoon aan te vragen. Willekeurige aanvragen zijn niet ontvankelijk. Dit geldt ook voor willekeurige herhalingsverzoeken om een VOG-NP of VOG RP.

Paragraaf 3 Beoordeling van de aanvraag

Paragraaf 3.1 Justitiële antecedenten

eerste alinea, onder A:

Voor zedendelicten (zoals bedoeld in artikel 240b tot en met artikel 250 van het Wetboek van Strafrecht) is in de Wvg bepaald dat deze pas uit de justitiële documentatie worden verwijderd op het moment van overlijden van de betrokken persoon. Dit vindt zijn oorsprong in het feit dat de Tweede Kamer van oordeel is dat zedendelinquenten een bedreiging vormen voor onze maatschappij en zorgen voor veel maatschappelijke onrust. Potentiële slachtoffers moeten zo goed mogelijk beschermd worden tegen personen die in het verleden ten gevolge van een zedendelict in aanraking zijn geweest met Justitie. Dit gaat met name op in sectoren waar de afhankelijkheidsrelatie tussen cliënt c.q. leerling en de werknemer groot is.

eerste alinea, onder B:

Indien iemand de afgelopen vier jaar in de gevangenis heeft doorgebracht, komt hij hoogst waarschijnlijk de afgelopen vier jaar niet voor in de justitiële documentatie. Dat zou zonder deze bepaling betekenen dat diegene voor een VOG in aanmerking zou kunnen komen. Dit is een ongewenste situatie. Uiteraard betreft het hier een gevangenisstraf in verband met een relevant strafbaar feit.

tweede alinea

Voor bijvoorbeeld een taxichauffeur en een buitengewoon opsporingsambtenaar geldt, dat de aanvrager vijf jaar voorafgaand aan het moment van toetsing niet mag voorkomen in de justitiële documentatie, althans dat er geen sprake mag zijn van relevante antecedenten.

derde alinea

Of er sprake is van relevante antecedenten wordt onder meer bepaald door de relatie tussen de strafbare feiten en de functie/taak/opdracht die door betrokkene vervuld gaat worden. De aard van de werkzaamheden is namelijk van belang bij de beoordeling van het gedrag van betrokkene. Er is bijvoorbeeld sprake van een feit-functie-relatie indien een boekhouder heeft gefraudeerd, wanneer een taxichauffeur veelvuldig de

wegenverkeerswet overtreedt door zich bijvoorbeeld schuldig te hebben gemaakt aan rijden onder invloed.

laatste alinea

De vraag is echter wel vanaf welk moment die vier jaar berekend gaat worden, vanaf de pleegdatum of de uitspraak van de rechter in eerste aanleg. Het uitgangspunt is de uitspraak van de rechter in eerste aanleg, tenzij de pleegdatum meer dan twee jaar voor die datum ligt. Dit heeft te maken met het feit dat het iemand niet kan worden tegengeworpen wanneer de periode tussen de pleegdatum en de uitspraak meer dan twee jaar bedraagt. Met deze redenering wordt ook aangesloten bij de redelijke termijn in het strafrecht. Tevens is een en ander ook afhankelijk van de aard van het strafbare feit. Fraudedelicten worden vaak pas lange tijd na de pleegdatum bekend. In die situatie kan niet worden volgehouden dat terug dient te worden gekeken tot de pleegdatum. In die gevallen kan worden teruggekeken naar de eerste stap van vervolging.

Paragraaf 3.2 Objectieve en subjectieve criteria

Paragraaf 3.2.2 De objectieve criteria

bij ad 1

De wijze waarop de zaak is afgedaan (onherroepelijke of herroepelijke veroordeling, sepot, ontslag van alle rechtsvervolgning, transactie) zal overeenkomstig het gewicht dat hieraan is toegekend worden meegewogen bij de omstandigheden van het geval. Ook zal hierbij rekening moeten worden gehouden met de zwaarte van de inhoudelijke gronden voor de afdoening in kwestie. Als er alleen sprake is van een enkele Halt-afdoening dan wel een enkele aantekening in het politieregister wordt een VOG-NP afgegeven.

bij ad 3

Bijvoorbeeld: bij informatie bestaan de risico's voor de samenleving onder meer uit het misbruiken van gegevens, bijvoorbeeld om iemand te chanteren of zich zelf een voordeel te verschaffen door bedrijfs- of beroepsgeheimen te verkopen of het lekken van informatie en het ontregelen van vitale bedrijfsprocessen, vernieling of sabotage.

bij ad 4

De beoordeling van de aanvraag van een leraar, die zich schuldig heeft gemaakt aan het plegen van zedendelicten, zal in beginsel leiden tot een weigering van de afgifte van een VOG-NP aangezien gevaar bestaat voor de veiligheid of gezondheid van de leerlingen. Dit vormt ook een belemmering voor de leraar om zijn taak naar behoren te kunnen vervullen. Dezelfde veroordeling wegens een zedendelict zal echter in het geval van een aanvraag van een aspirant boekhouder een minder grote rol spelen omdat een zedendelict op zichzelf een behoorlijke uitoefening van zijn taak als boekhouder in beginsel niet in de weg staat (tenzij hij boekhouder wordt op een scholengemeenschap).

Paragraaf 3.2.3. De subjectieve criteria

advies burgemeester

De burgemeester geeft advies over de plaatselijke omstandigheden voorzover dat van belang is voor de afgifte van de VOG-NP. Dit subjectieve criterium betreft de beoordeling van de omstandigheden van het concrete geval. Hiermee wordt bedoeld dat lokale belangen een rol kunnen spelen bij de beoordeling van de mate waarin de veiligheid van de samenleving wordt bedreigd. Het advies van de burgemeester dient gemotiveerd te zijn, zodat altijd uit het advies kan worden afgeleid of op onwenselijke wijze lokale belangen bij de advisering worden betrokken.

inlichtingen openbaar ministerie

Het openbaar ministerie kan nadere informatie verschaffen over de omstandigheden waaronder de strafbare feiten hebben plaatsgevonden.

inlichtingen reclassering

De reclassering kan worden bevraagd over de persoonlijke ontwikkeling van betrokkene/bestuurder/vennoot e.d.

Deel 2 Administratieve afhandeling

Paragraaf 4.2. Afhandeling van aanvragen voor een VOG-NP

De termijn is afhankelijk van de situatie en kan variëren van één tot vier weken.

Paragraaf 4.3. Afhandeling van spoed-aanvragen voor een VOG-NP

onder 1

Indien de werkzaamheden betrekking hebben op een werkgever/werknemer in het buitenland:

In bepaalde branches (bijvoorbeeld bergingsbedrijven zoals Smit-Tak etc.) kunnen bedrijven spoedopdrachten uit het buitenland krijgen. Soms moet binnen drie of vier dagen worden afgevaardigd of afgereisd naar dat desbetreffende land. Indien het bedrijf in Nederland voor die werknemers in die situatie een VOG-NP aanvragen, dienen deze snel overgelegd kunnen worden.

Voorbeeld: een bedrijf heeft voor één of meerdere werknemers tijdig een VOG aangevraagd in verband met werkzaamheden in het buitenland. Eén van deze werknemers wordt ziek of krijgt een ongeluk. Deze moet dan snel vervangen kunnen worden door een andere werknemer van dat bedrijf.

onder 2

Indien de aanvraag betrekking heeft op een adoptieprocedure in het buitenland.

Indien men een kind uit het buitenland adopteert, kan het voorkomen dat de potentiële ouders op zeer korte termijn bericht krijgen dat zij hun adoptief kind kunnen ophalen.

Paragraaf 4.4. en 5.2. Wijzigingen van gegevens in de aanvraagformulieren

Het is aan de werkgever dan wel de rechtspersoon om te bewaken dat op grond van de juiste gegevens een VOG-NP of RP wordt beoordeeld.

Paragraaf 4.5. Geldigheidsduur van de afgegeven VOG-NP

Zo dient een taxichauffeur bijvoorbeeld elke vijf jaar zijn chauffeurspas te verlengen. Om voor verlenging in aanmerking te komen dient een recente VOG-NP te worden overgelegd.

Paragraaf 5.4. Geldigheidsduur van de afgegeven VOG-RP

Een nieuwe VOG-RP kan noodzakelijk zijn op het moment dat bekend is (geworden) dat bestuurders, venno-

ten, maten en dergelijke zijn gewijzigd ten opzichte van het moment dat de VOG-RP is afgegeven.

Den Haag, 17 maart 2004.

*De Minister van Justitie,
J.P.H. Donner.*

Bijlage A bij de Circulaire Beleidsregels 2004 voor het beoordelen van aanvragen ter verkrijging van een verklaring omtrent het gedrag van natuurlijke personen en rechtspersonen, kenmerk 5272591/DBZ/04

Inleiding

Wanneer een verklaring omtrent het gedrag (VOG) wordt aangevraagd en er sprake is van antecedenten dient te worden vastgesteld of deze antecedenten een belemmering (kunnen) vormen voor de afgifte van de VOG. Het COVOG heeft hiertoe een algemeen screeningsprofiel ontwikkeld. Dit screeningsprofiel is onderverdeeld in de volgende gebieden:

01. informatie
02. geld
03. goederen
04. diensten
05. zakelijke relaties
06. proces
07. aansturen organisatie
08. personen

Voor deze gebieden is gekozen omdat ze samen de werkgebieden belichamen waarbinnen sprake kan zijn van 'macht'. Dit kan 'macht' zijn op verschillende niveaus (bijvoorbeeld macht over personen, macht over goederen, macht over productieprocessen etc.). Wanneer deze 'macht' wordt toegekend aan iemand die in het verleden niet integer met een soortgelijke verantwoordelijkheid is omgegaan, kan er een risico voor de samenleving ontstaan.

Naast het algemeen screeningsprofiel zijn een aantal specifieke screeningsprofielen samengesteld.

Deze specifieke screeningsprofielen zijn afgeleid van het algemene profiel en hebben betrekking op branches waarin een VOG verplicht is gesteld of waarvoor dit maatschappelijk gezien wenselijk zou zijn. Deze profielen zijn in overleg met vertegenwoordigers uit die branches samengesteld.

Het algemeen screeningsprofiel

01. Informatie

Onder het gebied 'informatie' valt o.a. het aspect dat iemand met gevoelige informatie omgaat, denk aan een arts of advocaat. Maar daarnaast zijn er ook de aspecten dat iemand bevoegd kan zijn om systemen te raadplegen en/of te bewerken waarin vertrouwelijke gegevens zijn of worden opgeslagen en/of toegang kunnen hebben tot of kennis kunnen dragen van veiligheidssystemen, controlemechanismen en verificatieprocessen. De risico's die bij het uitoefenen van dergelijke functies aanwezig zijn, zijn o.a. het misbruiken van gegevens, bijvoorbeeld om iemand te chanteren, zichzelf een voordeel te verschaffen door bedrijfs- of beroepsgeheimen te verkopen en het lekken van informatie of iemand omkopen. Daarnaast kan men ook denken aan het ontregelen van vitale bedrijfsprocessen, door vernieling of sabotage, waardoor de economische belangen van bedrijven en/of de samenleving ernstig geschaad kunnen worden.

02. Geld

Het omgaan met contante en girale waarden en het hebben van budget bevoegdheid vallen onder het gebied 'geld'. Bij de uitoefening van een functie waarin één of beide functieaspecten van toepassing zijn, bestaat er het risico van diefstal, verduistering, het vervalsen van o.a. geld of waardepapieren of het witwassen van gelden bijvoorbeeld verkregen door criminele/illegale activiteiten, zoals drugshandel etc.

03. Goederen

Bij het gebied 'goederen' wordt aan de volgende functieaspecten gedacht. Het verschaffen, aanschaffen, beheeren, het laden en/of lossen, inpakken en opslaan van goederen en producten. Maar ook het verkopen, het samenstellen, bewerken en het vervaardigen van goederen, producten of grondstoffen o.a. ten behoeve van medicijnen, voeding of edelmetalen. Hetzelfde geldt voor het uitschrijven van recepten en het bewaken van productieprocessen. De beschikking hebben over goederen kan risico's met zich meedragen die tot uitdrukking kunnen komen in diefstal of verduistering, vernieling en

vervalsing van goederen. Maar ook misbruik ten eigen bate en het in gevaar brengen van goederen, personen en/of de volksgezondheid vallen er onder. Bij dit laatste wordt gedacht aan o.a. het onzorgvuldig omgaan met goederen en het verkopen van vervalste medicijnen of voedingsmiddelen.

04. Diensten

Het verlenen van diensten zoals advies, beveiliging, schoonmaak en catering etc., en het bevoegd zijn om besluiten te nemen tot het verlenen en/of inhuren van diensten vallen onder het gebied 'diensten'. Wanneer het bovenstaande van toepassing is bij een uit te oefenen functie of uit te voeren werkzaamheden dan kan er gevaar zijn voor omkoping en/of afpersing, het misbruik ten eigen bate of het in gevaar brengen van de veiligheid en gezondheid van personen.

05. Zakelijke relaties

Het contact hebben met leveranciers, aanbestedingen doen en/of het beslissen over offertes ofwel het voeren van onderhandelingen en het afsluiten van contracten vallen onder het gebied 'zakelijke relaties'. Het risico waar de samenleving aan bloot kan staan, is o.a. omkoping of afdreiging, waarbij gedacht kan worden aan het omkopen van ambtenaren en het misbruik ten eigen bate, maar ook aan verduistering van o.a. goederen.

06. Proces

Bij het gebied 'proces' horen werkzaamheden zoals het instellen, monteren, repareren, onderhouden, ombouwen, bedienen en het werken met respectievelijk (productie) machines c.q. apparaten (en voertuigen). Hierbij valt te denken aan het onderhouden van turbines, kernreactoren etc., maar ook aan voertuigen zoals tankauto's. Ook het (rijdend) vervoer waarbij goederen, producten, post en pakketten getransporteerd en/of bezorgd worden vallen onder dit gebied, evenals het (rijdend) vervoer waarbij personen worden vervoerd. Door het ontregelen van vitale bedrijfsprocessen bij o.a. het repareren of onderhouden of instellen etc. door sabotage en/of vernieling, bestaat het risico dat de veiligheid van personen en/of goederen in

gevaar wordt gebracht. Bij het (rijdend)vervoer van goederen etc. bestaat het gevaar van diefstal en verduistering. Het risico bij het (rijdend)vervoer waarbij personen worden vervoerd, denk daarbij bijvoorbeeld aan een chauffeur die dronken achter het stuur zit, bestaat uit het in gevaar brengen van de veiligheid van personen.

07. Aansturen organisatie

Personen die vanuit hun functie mensen en/of een organisatie aansturen (leidinggevend) vallen onder het gebied 'aansturen organisatie'. Hiermee worden managers, bedrijfsleiders, beheerders of eigenaren van een onderneming, maar ook aan bestuurders van een BV, NV, of een stichting of vereniging gedacht.

Door de positie van deze personen, bestaat het gevaar van machtsmisbruik, afpersing en/of afdreiging. Daarnaast is er het gevaar van diefstal en verduistering, en door het verkeerd leidinggeven c.q. aansturen kan de veiligheid van personen in gevaar worden gebracht.

08. Personen

Bij het gebied 'personen' komt men (tijdelijk) vanuit een functie met personen of kwetsbare groeperingen in de samenleving in aanraking. De aspecten 'het belast zijn met de zorg voor het welzijn en de veiligheid van mensen (en dieren) in het algemeen', en specifiek 'het belast zijn met de zorg voor minderjarigen en/of de zorg voor personen die in een afhankelijkheidssituatie verkeren', en 'het hebben van een één op één relatie (verschil in macht) waarbij er sprake is van een (tijdelijke) afhankelijkheid' vallen onder dit gebied. Ook het voorhanden hebben van stoffen, objecten en voorwerpen e.d., die, bij oneigenlijk of onjuist gebruik een risico vormen voor het welzijn van mens (en dier), vallen eronder. Bij de uitoefening van deze functies bestaat het gevaar van machtsmisbruik, denk daarbij o.a. het plegen van zedendelicten. Ook het gevaar van afpersing of afdreiging, bijvoorbeeld door vertrouwenspersonen, en diefstal en verduistering is aanwezig. Doel van dit gebied is om de (meest) kwetsbaren in de samenleving te beschermen.

Specifieke screeningsprofielen

Screeningsprofiel wegvervoer: ondernemer voor beroepsgoedervervoer over de weg

Een ondernemer in het beroepsgoedervervoer over de weg komt met verschillende functieaspecten in aanraking. Hij geeft leiding aan een organisatie en de werknemers in die organisatie. Zo kan hij in zijn functie onderhandelingen voeren en contracten afsluiten o.a. voor het aanschaffen, verschaffen en beheren van goederen en producten, aanbestedingen doen en contacten onderhouden met derden zoals leveranciers (gebied zakelijke relaties). Andere aspecten zijn het laden, lossen, inpakken en opslaan van goederen en producten die, doormiddel van het wagenpark dat de ondernemer ter beschikking staat, getransporteerd en/of bezorgd worden (gebied goederen).

Door verkeerde opslag of vervoer van o.a. gevaarlijke stoffen kan er een gevaar ontstaan voor de veiligheid van personen en goederen. Daarnaast bestaat er het risico van vernieling of sabotage, afpersing of afdreiging en diefstal of verduistering van goederen. Ook kan een ondernemer misbruik maken van zijn machtspositie door bijvoorbeeld een werknemer onder druk te zetten m.b.t. illegale activiteiten en de mogelijkheid van omkoping van bijvoorbeeld ambtenaren (gebied aansturen organisatie).

Screeningsprofiel buitengewoon opsporingsambtenaar (boa)

De boa kent een grote hoeveelheid aan functies en de daarbij behorende functieaspecten. Bij een boa moet men denken aan jachtopzieners, tramcontroleurs, inspecteurs m.b.t. milieu-aangelegenheden, socialeverzekeringsfraude-inspecteurs etc. Allen hebben verbaliserende bevoegdheid met betrekking tot de in hun taak vastgelegde wetten. Een van de aspecten is dat zij bevoegd zijn om met gevoelige informatie om te gaan, systemen te raadplegen en/of te bewerken waarin vertrouwelijke gegevens zijn opgeslagen, en kennis kunnen dragen van veiligheidssystemen, controlemechanismen en verificatieprocessen (gebied informatie). Daarnaast kan het verlenen van diensten, het verschaffen, aanschaffen, het beheren van goederen en producten

en het bewaken van productieprocessen tot hun taken behoren (gebieden diensten en goederen). Ook het bedienen van en werken met voertuigen of (lucht)vaartuigen, denk daarbij aan helikopters bij het opsporen van milieudelicten, en het (rijdend) vervoer waarbij goederen, producten, post en pakketten getransporteerd of bezorgd worden zijn mogelijke aspecten (gebied proces). Andere belangrijke aspecten zijn het belast zijn met de zorg voor het welzijn en de veiligheid van mensen (en dieren). Daarnaast kunnen zij bovendien belast zijn met de zorg voor minderjarigen en/of personen die in een afhankelijkheidssituatie verkeren, waarbij o.a. sprake kan zijn van een één op één relatie en bovendien van een (tijdelijke) afhankelijkheid. Het betreft hier dan onder andere het vervoeren van personen. Ook het voorhanden hebben van stoffen, objecten, voorwerpen e.d. kunnen, bij oneigenlijk of onjuist gebruik, een risico vormen voor het welzijn en de veiligheid van mens (en dier) (gebied personen).

Doordat een boa op verschillende manieren toegang kan hebben tot gevoelige informatie of informatiebronnen bestaat er het gevaar van machtsmisbruik en misbruik ten eigen bate door o.a. het misbruiken van gegevens, lekken van informatie, omkoping, afpersing en afdreiging, diefstal en verduistering. Daarnaast bestaat de mogelijkheid van het in gevaar brengen van goederen, maar bovenal het in gevaar brengen van de veiligheid van personen en de volksgezondheid in zijn algemeen. Te denken valt daarbij aan het opsporen van milieudelicten zoals het illegaal dumpen van radioactief afval en door bijvoorbeeld het ontregelen van vitale bedrijfsprocessen.

Screeningsprofiel gezondheidszorg en welzijn van mens en dier

Onder het screeningsprofiel gezondheidszorg en welzijn van mens en dier vallen o.a. de beroepen arts, tandarts, verpleegkundige, verloskundige, dierenarts, apotheker, paramedici en thuiszorg. Alle personen in deze functies hebben o.a. als kenmerk dat zij belast zijn met de zorg voor het welzijn en de veiligheid van mens en dier in het algemeen. Sommigen, zoals verpleegkundigen, zijn specifiek belast met de zorg van personen die in een afhankelijkheidssituatie verkeren, met

de mogelijkheid van een één op één relatie, waarbij sprake is van een (tijdelijke) afhankelijkheid. Daarnaast zijn er nog een groot aantal aspecten van belang. Zoals het uitschrijven van recepten (voor medicinaal gebruik) door artsen, dierenartsen en tandartsen, het voorhanden hebben van stoffen, objecten en voorwerpen e.d. die, bij oneigenlijk of onjuist gebruik, een risico vormen voor het welzijn en de veiligheid van mens en dier, het samenstellen, bewerken en het vervaardigen van goederen, producten, grondstoffen (ten behoeve van o.a. medicijnen) en het verschaffen, aanschaffen, beheren en verkopen van goederen en producten door o.a. apothekers. (gebied goederen). Een ander aspect is dat deze personen met gevoelige informatie om (kunnen) gaan en bevoegd (kunnen) zijn om systemen te raadplegen en/of te bewerken waarin vertrouwelijke gegevens zijn opgeslagen (gebied informatie).

Kennis dragen van o.a. gevoelige informatie of toegang hebben tot de systemen die deze informatie bevatten, brengt o.a. de mogelijkheid mee van het misbruik gegevens, lekken van informatie, machtsmisbruik, omkoping, afdreiging of afpersing en het ontregelen van vitale bedrijfsprocessen door o.a. vernieling of sabotage. Bij het uitschrijven, vervaardigen e.d. of het verkopen van goederen etc. bestaat er het gevaar van misbruik ten eigen bate, diefstal of verduistering. Het voorhanden hebben van stoffen, objecten en voorwerpen e.d. kunnen, bij oneigenlijk of onjuiste gebruik, personen en goederen, en zelfs de volksgezondheid in gevaar brengen. Bij het belast zijn met de zorg voor mens en dier in het algemeen en specifiek met de zorg voor minderjarigen e.d., eventueel de mogelijkheid van een één op één relatie, waarbij er sprake is van (tijdelijke) afhankelijkheid, bestaat er o.a. het gevaar van zedendelicten door machtsmisbruik (gebied personen).

Screeningsprofiel horeca leidinggeven

Met leidinggeven in de horeca worden de ondernemer, bedrijfsleider en beheerder bedoeld. Zij sturen vanuit hun functie mensen en/of een organisatie aan (gebied aansturen organisatie) en zijn belast met de zorg voor het welzijn en de veiligheid van

mensen (en dieren) in het algemeen (gebied personen). Zij onderhouden contacten met leveranciers, doen aanbestedingen en voeren onderhandelingen en sluiten contracten af (gebied zakelijke relaties). Daarnaast bestaat hun belangrijkste bezigheid uit het verkopen van goederen en producten zoals (alcoholische) drank en etenswaren (gebied goederen).

Door het verkopen van o.a. ondeugdelijke producten of goederen, het schenken van alcoholische dranken, aan minderjarigen en de handel in drugs e.d. bestaat de mogelijkheid van het in gevaar brengen van personen, goederen en de volksgezondheid in het algemeen. Door toegang te hebben tot de goederen, gelden, etc. van het bedrijf, bestaat de mogelijkheid van misbruik ten eigen bate, diefstal en verduistering.

Screeningsprofiel juridische dienstverlening

Onder de juridische dienstverlening zijn o.a. de advocaat, notaris, gerechtsdeurwaarder en accountant te scharen. Ook juridische adviseurs vallen er onder. Een van de kenmerken van deze beroepen is, dat zij allen in de dienstverlenende sector opereren en omgaan met gevoelige informatie (gebieden diensten en informatie). Door het (eventueel) hebben van een één op één relatie is er sprake van een tijdelijke afhankelijkheid (gebied personen). Andere aspecten zijn het hebben van budgetbevoegdheid en het omgaan met contante en girale waarden, en het verschaffen, aanschaffen en beheren van goederen en producten (o.a. curator) (gebied geld).

Het omgaan met gevoelige informatie brengt het risico met zich mee van misbruik van gegevens, het lekken van informatie, afpersing, afdreiging en vervalsing. Het hebben van budgetbevoegdheid, het omgaan met contante en girale waarden en het beheren van goederen brengt o.a. het gevaar van diefstal of verduistering mee. In deze dienstverlenende sector bestaat ook het gevaar van omkopen, het witwassen van gelden via constructies door criminele organisaties.

Screeningsprofiel onderwijs

Naast de directeur/(con)rector en het onderwijzend personeel vallen ook het (administratief) ondersteunend personeel, de conciërge en de schoon-

maker onder het screeningsprofiel onderwijs. Zij zijn belast met de zorg voor het welzijn en de veiligheid van mensen, met de zorg voor minderjarigen en/of de zorg voor personen die in een afhankelijkheidssituatie verkeren in het bijzonder. Daarbij kan er sprake zijn van een (tijdelijke) afhankelijkheid door het hebben van een één op één relatie (gebied personen). Zo sturen directeurs/(con)rectoren vanuit hun functie mensen en/of een organisatie aan (gebied aansturen organisatie), hebben zij budgetbevoegdheid (gebied geld) en zijn zij in de gelegenheid met gevoelige informatie om te gaan en systemen te raadplegen waarin vertrouwelijke gegevens zijn opgeslagen (gebied informatie). Dit laatste kan o.a. ook gelden voor het administratief ondersteunend personeel.

Personen die werkzaam zijn in het onderwijs krijgen te maken met kwetsbare groepen in onze samenleving. Tijdens de periode dat deze groep aan de zorg van het (onderwijzend) personeel is toevertrouwd, bestaat de verplichting de veiligheid niet in gevaar te brengen. Het gevaar van machtsmisbruik, eventueel door afpersing of afdreiging en het gevaar van zedendelicten is aanwezig. Daarnaast hebben enkelen van hen toegang tot gevoelige informatie waardoor het gevaar bestaat van misbruik van gegevens, afpersing en afdreiging. Ook het gevaar van diefstal en verduistering is aanwezig.

Screeningsprofiel taxibranche; taxichauffeur

Het kenmerk van de taxibranche is dat het rijdend personenvervoer is per auto, ingericht voor ten hoogste acht personen, de bestuurder daaronder niet begrepen. De branche bevat niet alleen uit (straat)taxivervoer, maar ook rouw- en trouwauto's, luchthavenvervoer (personen auto's en busjes), ziekenfondstaxi's, schoolkinderenvervoer en het vervoer van personen op grond van de Wet Voorziening Gehandicapten (WVG) vallen hieronder (gebied proces). De taxichauffeur is belast met de zorg voor het welzijn en de veiligheid van mensen. Chauffeurs werkzaam op schoolbusjes of op grond van de WVG zijn daarentegen ook nog belast met de zorg voor minderjarigen en/of de zorg voor personen die in een afhankelijkheidssituatie verkeren.

In hun functie komt het vaak voor dat er een één op één relatie is, waarbij er sprake is van een (tijdelijke) afhankelijkheid (gebied personen). Chauffeurs in het (straat)taxivervoer gaan daarnaast met contante (en girale) waarden om (gebied geld).

Een van de risico's in de taxibranche is het in gevaar brengen van de veiligheid van personen en goederen. Denk bijvoorbeeld dronken achter het stuur zitten, agressief rijgedrag enz.

Daarnaast bestaat ook het gevaar van machtsmisbruik (zedendelicten), afpersing, afdreiging, diefstal of verduistering en vervalsing van bijvoorbeeld taxipassen.

Screeningsprofiel taxibranche; taxiondernemer

Een taxiondernemer stuurt vanuit zijn functie mensen, de voor hem werkzame taxichauffeur(s) en/of een organisatie aan (gebied aansturen organisatie). Hij beslist over offertes, het voeren van onderhandelingen en het afsluiten van contracten, (gebied zakelijke relaties), hij verschaft, schaft aan en heeft het beheer over goederen en producten w.o. het wagenpark (gebied goederen). Daarnaast gaat hij om met contante en girale waarden (gebied geld).

Bij het omgaan met gelden bestaat er het gevaar van diefstal of verduistering, en het witwassen van gelden. Door bijvoorbeeld het slecht beheren van het wagenpark bestaat het in gevaar brengen van de veiligheid van personen en goederen. Ook bestaat het gevaar van vervalsing, o.a. van de ondernemersvergunning. Doordat de ondernemer vanuit zijn functie mensen aanstuurt, bestaat het gevaar van machtsmisbruik, afpersing en afdreiging.

Screeningsprofiel (vakantie)gastgezin- nen, pleeggezinnen en adoptie

Werkzaamheden en functies waarbij men in aanraking komt met mensen zoals sociaal zwakkeren, lichamelijk en/of verstandelijk gehandicapten of kinderen dragen een hoog risico in zich mee. Deze mensen verkeren meestal in een afhankelijkheidspositie. De (vakantie)gastgezinnen, pleeggezinnen en adoptiefouders zijn verantwoordelijk en belast met de zorg voor het welzijn en de veiligheid van mens (en dier) in het algemeen. Een extra dimensie is dat zij belast zijn met de

zorg voor minderjarigen en/of de zorg voor personen die in een afhankelijkheidssituatie verkeren. Meestal is er sprake van een één op één relatie waarbij er sprake is van een (tijdelijke) afhankelijkheid. Daarnaast kan het voorhanden hebben van stoffen, zoals drugs, of objecten of voorwerpen e.d., (denk aan illegaal vuurwapenbezit) een risico vormen voor het welzijn en de veiligheid van mens (en dier) in het algemeen (gebied personen).

Bovengenoemde personen hebben een voorbeeldfunctie en kunnen (direct of indirect) invloed uitoefenen op de aan hen toevertrouwd d.m.v. hun gedragingen. Doordat er sprake kan zijn van een één op één relatie, bestaat er het gevaar van machtsmisbruik wat kan uitmonden in zedendelicten en het in gevaar brengen van de veiligheid van o.a. kinderen.

Screeningsprofiel (gezins)voogd bij voogdij-instellingen, reclasseringswerker, raadsonderzoeker en maatschappelijk werker

Personen die werkzaam zijn in deze sectoren krijgen te maken met de sociaal zwakkeren in onze samenleving. Zij zijn belast met de zorg voor het welzijn en de veiligheid van de aan hen toevertrouwde mensen, waaronder minderjarigen en personen die in een afhankelijkheidssituatie verkeren. Vaak is er een één op één relatie, waarbij er sprake is van een (tijdelijke) afhankelijkheid (gebied personen). Vanuit hun functie gaan zij met gevoelige informatie om en zijn zij bevoegd systemen te raadplegen waarin vertrouwelijke gegevens zijn opgeslagen (gebied informatie).

Door het omgaan met en toegang hebben tot gevoelige en vertrouwelijke informatie bestaat het gevaar van misbruik van deze gegevens en het lekken van informatie. Er is sprake van een machtspositie waardoor het gevaar aanwezig is van machtsmisbruik, misdrijven tegen de zeden, afpersing, afdreiging en het in gevaar brengen van de veiligheid van de aan hen toevertrouwde personen. Daarnaast hebben zij vaak toegang tot gelden of girale waarden, waardoor er gevaar bestaat voor diefstal of verduistering.

Screeningsprofiel stichtingen en verenigingen

Stichtingen en verenigingen beheren, d.m.v. hun bestuurders, de aan hen toevertrouwde contante gelden of girale waarden. Zij sturen vanuit hun functie een organisatie of mensen aan (gebied aansturen organisatie). Daarnaast kunnen zij budgetbevoegdheid hebben, aanbestedingen doen, goederen en producten aanschaffen en/of beheren, en contact hebben met leveranciers (gebieden geld en goederen).

Vanuit hun positie hebben zij de mogelijkheid gelden te witwassen en gelden en/of goederen te ontvreemden of te verduisteren. Daarnaast bestaat er het in gevaar brengen van personen, goederen of de volksgezondheid.

Screeningsprofiel bestuurders rechtspersonen

Bestuurders geven vanuit hun functie leiding aan mensen en/of organisatie (gebied aansturen organisatie). Zij hebben contact met leveranciers, voeren onderhandelingen en beslissen over het afsluiten van contracten en aanbestedingen (gebied zakelijke relaties).

Leidinggeven aan mensen of een organisatie brengt het risico met zich van machtsmisbruik, dat tot uitdrukking kan komen in omkoping, diefstal, verduistering, afpersing en afdreiging. Bovendien kunnen zij vanuit hun positie de veiligheid van personen in gevaar brengen.

*Den Haag, 17 maart 2004.
De Minister van Justitie,
J.P.H. Donner.*